

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. ij. An & quid sit spatium imaginarium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

SECTIO II.

An, & quid sit spatium imaginarium.

Explicata quidditate loci realis, quem aliqui assererebant esse spatium occupatum à corpore, superest ut de spatio illo dicam aliquid, ut eo intellecto, facile de tota loci quidditate iudicium ferri possit. Quia verò duplex est spatium, aliud reale, aliud imaginarium; spatium reale dicitur quodcumque corpus realiter extensum; spatium verò imaginarium appellatur illud in quo totus situs est mundus, quod concipitur extra mundum in infinitum protendi, & in quo varia sibi succedunt corpora intra mundum; quod etiam conciperetur manere si destrueretur totus mundus. De spatio reali nulla inter Doctores est difficultas, de solo imaginario celebris est controversia, vtrum illud reuera sit aliquid reale, & quid sit: deinde, vtrum Deus sit verè in illis spatiis; quæ tamen omnia facile componi posse video, si de vocibus non esset dissidium. Ergo ut vitem omnes ambages vocum, statim primò, vtrum Deus verè sit supra cælos diffusus in infinitum; deinde vtrum præter Deum sit reale ali-quod spatium supra cælos, cui coexistere Deus dicatur, voceturque spatium imaginarium; vnde concludi facile poterit, quomodo in spatiis imaginariis sit Deus.

§. I.

Vtrum Deus reuera sit supra cælos.

Dico primò, Deum reuera esse supra cælos diffusum in infinitum. Ita docent Suarez *disp. 30. Metaph. sect. 7.* Lessius *lib. 2. de attributis, c. 2.* Molina, Gillius, Valentia, Pasolus, contra Valquem qui solis tamen dissidet vocibus.

Primò enim apertè sic traditur *cap. 10. libri Iob: Excelsior cælo, profundior inferno, longior terræ mensura eius, & latior mari.* Quibus verbis nihil expressius dici potest. Suffragantur Patres, Hilarius *lib. 2. de Trinit. Infusus, & circumfusus, exterior interna concludit, excedit exterior.* & incircumscriptione spiritus sui cuncta transcendit. Gregorius *lib. 2. moralium, c. 10. Ipse manet intra omnia, ipse extra omnia, ipse supra omnia, ipse infra omnia: superior est per potentiam, inferior per sustentationem, exterior per magnitudinem, interior per subtilitatem: sursum regens, deorsum continens, extra circumdans.* Athanasius *epist. 1. ad Serapionem: Ubique est, & extra omnia, implet omnia, manens extra omnia.* Theodorus Ancyra Episcopus, homilia in natalem Salvatoris, *cap. 10. Concilij Ephesini: Divinitatis plenitudo adimplet omnia, & ita implet, ut omnem creaturam excedat.* Denique Damascenus *lib. 1. fidei, c. 16. Deus cuncta replens, & super omnia emittens, totus in omnibus, & totus super omnia.*

E Secundo idem ratio suadet, quia non minus dici Deus potest extra mundum per immensitatem, quam ante mundum per æternitatem: sed verè dicitur Deus fuisse ante mundum conditum; quis enim hoc ausit negare? ergo eodem modo dici potest esse extra mundum. Maior patet, quia non est excogitabilis vlla disparitas; sicut enim extra mundum non est spatium reale, in quo dici possit esse Deus, ita nec ante mundum fuit tempus reale. Ideo ergo dicitur fuisse ante mundum, quia nullum potest ante mundum instans signari,

Respondeo negando, rem locatam vocari posse immobilem, quamvis non moueatur necessariò ad motum loci; nam idem locus vocatur immobilis, quia quamvis contineat locatum sicut vas, moto tamen locato non necessariò mouetur; cum tamen proprium sit vasis moveri ad motum rei, quam continet: locatum autem non continet locum, atque ita vocari non debet immobile.

Dico tertio, alias quasdam esse loci proprietates. Prima est, ut locus ita contineat locatum, ut sit maior locato, secundum extimam superficiem, alioqui non contineret; æqualis autem sit locato secundum concavam superficiem, nam si esset maior, sequeretur aliquam partem loci esse vacuam; si minor, aliqua pars loci non ambitur. Secunda est, ut locus sit separabilis à re locata, quia motus dicit locum ut terminum à quo qui deseritur, & terminum ad quem acceditur: ergo per motum locus vnus acquiritur, & alter perditur.

Obiicitur primò, locum non esse superficiem, quia locus habet contrarium, & loca sunt specie diuersa: sed superficies ut superficies, non habet contrarium: ergo non est locus. Deinde si locus est superficies, sequitur vltimam sphaeram celestem non esse in loco, non enim ambitur vlla superficies: hoc autem absurdum est.

Respondeo concedendo, quod locus sumptus secundum sensum vulgi habet contrarium; sumptus autem philosophicè non habet contrarium. Vltimum cælum reuera non est in loco sumpto philosophicè, sed est in loco sumpto secundum sensum vulgi, sicuti etiam partes internæ corporis.

Obiicitur secundo, in omni motu locali mutari locum: sed non mutatur superficies: ergo locus non est superficies. Probat minor. Currat lembus secundo anme hinc Auenionem; ille non mutaverit superficiem aquæ, quæ simul lembum direxerit, imò nec mutaverit superficiem aëris, si flante vento aër etiam in eam partem impulsus fuerit. Similiter illud non est locus, quod mobile mutat, licet non moueatur: sed turris v.g. flante vento milles in die mutat superficiem aëris, & tamen immota manet.

Respondeo, solui etiam illa omnia eodem modo; mutatur enim in omni motu locali locus sumptus secundum sensum vulgi, non locus sumptus propriè, ac philosophicè.

Obiicitur tertio. Si locus est superficies, sequitur locum aëris esse superficiem ignis; hoc autem falsum est, quia locus naturalis est conseruatiuus locati, superficies autem ignis non est conseruatiua ipsius aëris. Similiter si locus proprius lapidis est superficies aquæ, sequitur lapidem moueri violenter à centro, & naturaliter debere ascendere à centro ad superficiem aquæ, quod absurdum est. Denique superficies est species infima: ergo non potest esse genus in hac definitione.

Resp. locum aëris philosophicè sumptum esse superficiem ignis (si tamen illa est sub cælo) quæ conseruatiua etiam est aëris secundum qualitatem symbolam, non secundum qualitatem dissymbolam. Nego autem debere lapidem moueri sursum à centro ad superficiem aquæ, quia motus naturalis non est ad locum naturalem sumptum philosophicè; sed ad locum naturalem sumptum vulgari modo. Denique concedo superficiem non esse genus, quia ista non est propria definitio, sed descriptio in qua superficies se habet materialiter, continentia verò se habet formaliter.

Aliæ loci proprietates.

Prima obiectio.

Secunda obiectio.

Tertia obiectio.

Spatium imaginarium & reale.

Conclusio affirmans.

Scriptura & Patres.

Ratio.

signari, quantumvis à principio mundi distans, in quo non fuerit Deus: ita extra mundum nullum potest fingi punctum, quamvis à mundo remotum, ubi plenissime non sit Deus.

Ex variis
abluendis.

Tertio ex variis absurdis licet argumentari. Primum est, quia si Deus non esset supra caelos, posset dari aliqua creatura maiorem habens extensionem, quam nunc habeat Deus; quod est absurdum. Probatur sequi; Deus enim potest facere mundum maiorem, quam iste sit: ille mundus plus haberet extensionis quam nunc Deus habeat, Deus enim (ut supponitur) non habet maiorem extensionem quam iste mundus. Alterum absurdum est, quia Deus haberet extensionem omni ex parte finitam. Tertium posset Deus esse seiunctus à se ipso; faciat enim Deus funem leucalem, in cuius extremo utroque faciat duos mundos, tum destruat illum funem, isti duo mundi distant inter se, Deus est in utroque mundo, non autem in medio: ergo Deus distat à se ipso. Denique sequeretur omnino, Deum posse moveri; sit enim homo supra caelos, & ambulet, Deus in illo erit homine, non extra illum: ergo movebitur Deus. Item moveatur caelum & mundus totus motu recto, erit necesse ut cum mundo Deus ipse moveatur.

Constat igitur Deum extra caelos esse infinite diffusum; quomodo autem ibi sit, superest explicandum; arguunt enim in contrarium adversarii: Deus esse non potest extra caelos. Et similiter respondent allatis argumentis, nullum omnino esse supra, vel extra caelos, sicut nullum est ante mundum. Quod ut dissolvam clarissime, videntur est.

S. II.

Verum spatium imaginarium sit aliquid reale supra caelos.

Affectio tri-
partita.

Dico secundò, spatium imaginarium esse aliquid verè reale supra caelos infinite diffusum; sed non esse tamen aliquid actuale distinctum ab ipso Deo, cuius sola immensitas, propterea connotat spatium reale, quod potest ei coexistere, reuera est spatium imaginarium; sicut eius aeternitas propterea similem habet connotationem temporis realis, est verum tempus imaginarium. Ita tradit expressè Lessius lib. 2. c. 2. significatque omnino Valquez disp. 29. c. 3. 4. & 5.

Datur ve-
rum spa-
tium supra
caelos.

Prima pars asserit, admitti debere supra caelos spatium aliquod reale. Probatur, quia illud est spatium verè reale, in quo licet assignare realiter alibi, & alibi: sed in vacuo illo, quod est extra caelos, assignare verè licet alibi, & alibi: ergo illud est verè reale. Probatur minor. Si caelum motu recto moveretur per horam, esset pro certo alibi quam nunc sit. Similiter si Petrus collocaretur supra poli arcticum, & Paulus super antarcticum, alibi esset Petrus quam Paulus. Imò Christus, si est supra caelum empyreum, alibi habet pedes, & alibi caput: ergo in illo spatio licet assignare alibi & alibi. Denique potuit Deus mundum alibi facere quam nunc sit, cum possit illum movere nunc; & si faceret alium mundum, posset illum mundum novum ponere ibi ubi est iste mundus: ergo necessariò ibi est spatium.

Secundò. Deus extra caelum potest facere plures mundos, & unum ab altero distantem: ergo inter unum & alium mundum intercedit hoc spatium reale. Consequentia est evidens, quia illa quæ distat, interiectum habent spatium. Probatur ante-

R. P. de Rhodis curs. Philosoph.

Acedens. Extendat enim Deus funem à caelo per mille leucas, & in eius extremitate creet alterum mundum; ille mille leucis distabit à caelo: annihilat funem, eodem modo distabit. Confirmatur, quia Deus extra mundum creare potest alium, vel isti contiguum, vel ab illo distantem; si crearetur distans, in alio esset spatio, quam si esset contiguus.

Secunda pars negat spatium istud esse aliquid reale distinctum ab ipso Deo. Probatur, quia spatium istud à Deo distinctum, vel esset negatio, vel spatium possibile, vel capacitas recipiendi corpus, vel negatio simul cum illa capacitate; nullum ex his dici potest; primò enim, quod non sit negatio, probatur, quia negatio definit esse quando advenit forma cuius est negatio: sed dum advenit spatium positum, non tollitur hæc capacitas: ergo illa non est negatio. Deinde negatio negationis est aliquid positum: hæc capacitas est negatio negationis: ergo est aliquid positum. Præterea implicat negationem hominis dici hominem: ergo implicat negationem spatij dici spatium. Denique id quod debet realiter successivè pertransiri, non est negatio: istud spatium debet necessariò successivè pertransiri: ergo non est negatio.

Secundò, quod illud reale non sit spatium possibile, probo, quia spatium imaginarium est aliquid actuale, alioqui non contineret actu rem locatam; implicat enim ut corpus actu sit in re aliqua possibile, quæ nullo modo existat. Deinde coexistere illa dicuntur, quæ ambo existunt simul: sed corpus coexistit spatio imaginario: ergo illud est aliquid actu existens, non autem duntaxat possibile. Denique conclusio negat duntaxat dari supra caelos spatium reale actuale distinctum ab ipso Deo; non negat dari spatium possibile supra caelos.

Denique, quod spatium imaginarium non sit capacitas recipiendi corpus, vel negatio simul cum capacitate, probatur, quia vel illa capacitas est aliquid reale positum actu existens, vel est negatio, quæ omnia superius reiecta sunt: ergo spatium imaginarium non est capacitas, vel negatio cum capacitate.

Tertia pars asserbat, spatium illud imaginarium esse diuinam ipsam immensitatem infinite diffusam, non absolute sumptam, sed propterea connotat spatium reale possibile, quod ei potest coexistere.

Ratio est primò, quia Patres sapissime aiunt, Deum esse locum omnium rerum, & non esse nisi in se ipso. Dionysius, lib. 1. de diuinis nominibus, eum dicit esse *εὐσεχὲς πᾶσι*, id est *ἡμεῖς ἀπάντων, ἐσθδῖαν & domicilium omnia conservans & continens*: c. 10. *ἔδραν πάντων ἐπεὶ πᾶσι, καὶ τοῦ μέγα πᾶντος, sedem & fundum, in quo recumbunt & formantur omnia*. Bernardus lib. 5. de consid. *Non est quod quæras ultra ubi erat, præter ipsum nihil erat: ergo in se ipso erat*. Tertullianus contra Praxeam c. 5. *Ante omnia erat Deus solus ipse sibi & mundus & locus & omnia*. Minutius in Octauio ait, *Parentem omnium Deum nec principium habere, nec terminum, qui ante mundum fuerit sibi ipse pro mundo*.

Secundò argumentor à simili; sicut enim si aer diffusus esset in immensum, vel si lumen per se subsistens immensum esset, verissima ibi essent spatia: ergo si spiritus aliquis in immensum sit extensus, illud erit spatium, non corporeum illud quidem, & cuius una pars distincta sit ab alia, quia spiritus non diffunditur per partes; sed spirituale, & diffusum per totalitates diuersas virtualiter: sed Deus eo modo est diffusus: ergo Deus potest esse spatium immensum. Alterum simile est: Sicut mundus

T 2 iste

Non est ali-
quid distin-
ctum à Deo.

Quina im-
mensitas est
tale spatium.

Patres.

Probatio à
simili.

iste non est in spatio aliquo creato, sed ipse suum est spatium, imò est totum spatium per suam extensionem; fingamus etiam fieri alium mundum extra istum, ille tunc erit spatium extra cœlos, quia erit extensus: ergo Deus etiam esse potest spatium per suam extensionem. Vel si lubet, annihilat Deus omnia præter unum Angelum; ille verum erit spatium spirituale per suam extensionem: ergo Deus etiam est spatium. Denique sicut divina essentia est primæva essentia, fundamentum, & basis, & origo totius essentia & entis conceptibilis: ita divina immensitas est primum & intimum interval- lum, origo omnis intervalli, spatium omnium spa- tiorum; sedes & basis primordialis omnis loci & spatij.

Ratio à priori.

Prima ob- iectio.

Obiicitur primò. Datur supra cœlos vacuitas aliqua replebilis corpore: illa vacuitas est aliquid distinctum à Deo, Deus enim non est vacuitas, cum vacuitas sit negatio: ergo datur supra cœlos ali- quid distinctum à Deo, quod vocatur spatium ima- ginarium. Probatior maior. Priuationes, & negatio- nes sunt realiter in rerum natura, quamvis non sint entia verè realia; homo enim realiter dicitur cæcus, mortuus: sed supra cœlos datur negatio spa- tij realis positivi, quæ est vacuitas replebilis corpo- re: ergo datur realiter vacuitas.

Resp. negationes & priuationes non esse reali- ter in rerum natura, si realiter, sumatur propriè, si au- tem sumatur impropriè, fateor illas esse realiter. Tunc realiter, sumitur propriè, quando significat existentiam alicuius rei, quæ non est merum nihil: tunc impropriè sumitur, quando significat id. quod nullo cogitante intellectu est purum nihil. Priua- tiones posteriore hoc modo dicuntur esse realiter, non autem primo modo; dicuntur enim esse rea- liter, quia sunt purum nihil ante omnem operatio- nem intellectus. Unde ad formam argumenti distin- guo maiorem: datur realiter supra cœlos vacuitas, si realiter, significet existentiam rei alicuius, quæ non sit purum nihil, nego maiorem; si realiter, significet quod supra cœlos est purum nihil, etiam- si nullus cogitet intellectus, concedo maiorem; eo enim duntaxat modo negationes reales sunt, ut no- tabam. Sic enim fateor, quod supra cœlos est nihil distinctum à Deo; sed nego esse aliquid distin- ctum à Deo supra cœlos, ideoque consequentia illa non valet: ergo datur aliquid realiter supra cœlos distinctum à Deo, cum dici potius debeat: ergo nihil datur supra cœlos realiter distinctum à Deo.

Instantia.

Instantis primò. Illud nihil quod datur realiter supra cœlos, est spatium illud imaginarium, quod dicitur distinctum esse à Deo.

Respondeo illud nihil dici non posse spatium imaginarium, quamvis realiter sine nullo cogitante intellectu sit nihil; quia spatium imaginarium non est priuatio tantum, ut probavi nuper; istud autem nihil, non est aliud quam priuatio. Deinde illud nihil, entiam si eo modo sit realiter nihil, nullo ta- men modo dici potest ens reale, neque magis esse realiter, quam chimæra, quæ nullo cogitante intel- lectu est nihil; sicut enim malè ille loqueretur, qui diceret: *Datur realis chimæra, quia chimæra rea- liter est nihil*; sic impropriè ille loquitur, qui dicit, spatium imaginarium esse reale, quia illud spatium est realiter nihil.

Altera in- stantia.

Instantis secundò. Entia possibilia sunt realia negativè; spatium supra cœlos est possibile: ergo illud est ens reale negativè.

Respondeo entia possibilia esse realia negativè, non quòd actu sint villo modo realia, sed tantum,

A quòd non repugnet illa esse realia. Spatium ergo possibile fateor esse reale negativè, idest verè possi- bile; sed nego illud esse actuale.

Obiicitur secundò. Antequam produceretur mundus, habebat capacitatem ut ibi produceretur vbi est productus: sed illud vbi, in quo mundus est productus, & in quo ante productionem nihil erat, est inane, quod habebat capacitatem ut repleteretur corpore: ergo illud inane reuerà est realiter supra cœlos.

Secunda ob- iectio.

Respondeo, si per illud vbi, aliud intelligatur quam vna pars virtualis diuinæ immensitatis, cui poterat mundus coexistere, nego maiorem; si verò intelligatur pars hæc virtualis diuinæ immensita- tis, concedo; cum enim dicis, potuit mundus ante- quam fieret, fieri vbi nunc est, vel etiam potuit fieri alibi, sensus est, mundum potuisse coexistere, vel illi parti virtuali diuinæ immensitatis, vel alteri. Cum enim diuina immensitas, licet omnino indiuisibilis in se ipsa, sit tamen magnitudo quædam virtualis, non habet quidem partes formales, sed habet partes virtuales, quæ nimirum æquivalent partibus actua- libus.

Obiicitur tertio. Spatium illud quod est supra cœlos, est aliquid imaginarium: immensitas Dei non est aliquid imaginarium: ergo immensitas Dei non est illud spatium. Imò Deus est in spa- tiis imaginariis: ergo non est spatium imagi- narium.

Tertia ob- iectio.

Respondeo imaginarium posse significare vel il- lud quod est merè fictum, vel illud quod connotat in obliquo aliquid non existens, sed possibile. Si spatium supra cœlos significet aliquid distinctum à Deo, est verè imaginarium primo modo, idest, om- nino fictitium: si autem significet ipsam immensi- tatem Dei, quatenus connotat spatium possibile quod ei potest coexistere, est imaginarium secundo modo; est enim verè reale & actuale, secundum id quod dicit in recto, quamvis in obliquo dicat ali- quid possibile. Quod additur, Deum esse in spatiis imaginariis, exigit ut breuiter expli- cetur.

S. III.

D Quomodo Deus sit supra cœlos in spatiis ima- ginariis.

Dico tertio, Deum esse supra cœlos per præsen- tiam purè absolutam, non autem per præsen- tiam respectivam, idest, Deum ita esse supra cœlos, ut non sit in villo spatio à se distincto, cui coexistat, & in quo contineatur; sed esse tantum in se ipso vbi cumque animus fingere potest aliquod spatium, & vbi cumque corpus aliquod fieri potest. Ita Les- sius, Falsus, Arriaga. Eget autem explicatione ma- gis quam probatione.

Conclusio
trimestris

Obserua igitur, posse aliquid esse præsens loco duobus modis. Primò absolute, secundò respecti- uè. Tunc dicitur absolute præsens loco, quando ibi est secundum suam entitatem vbi esse dicitur, sed non habet quidquam aliud sibi coniunctum, in quo contineatur, aut cui coexistat: v. g. cœlum Empyreum habet veram præsentiam in loco vbi esse dicitur, quia eius entitas ibi existit, sed illa en- titas non habet quidquam creatum sibi coniunctum cui coexistat, & ad quod referatur, ideoque habet præsentiam absolutam. Tunc aliquid dicitur præsens respectivè spatio, quando ibi est secundum suam en- titatem vbi esse dicitur, & coexistit alicui alteri à se di- stincto, quod tangit, & ad quod dicitur habitudinè, v. g. quidquid

Præsentia
absoluta &
respectiva.

quidquid est intra cælum, habet præsentiam respectivam in spatio, quia suam entitatem in eo habet, & coexistit etiam alteri, quod tangit.

Deus habet
supra cælos
præsentiam
absolutam.

Eodem igitur modo quando Deus dicitur extra mundum esse in spatiis imaginariis, si esse in iis intelligatur cum habitudine ad aliquid aliud, cui coexistat, habebit præsentiam respectivam; si verò intelligatur extra mundum esse, solum per realem præsentiam sine ordine ad rem ullam extrinsecam, id est ubicunque nos concipimus spatium per modum vacui, quod repleti à corpore potest, tunc habebit præsentiam absolutam. Cum igitur audis Deum esse in spatiis imaginariis, sensus non est, Deum ibi esse tanquam in aliquo reali à se distincto, aut id quod realiter non est, continere Deum; sed sensus solum est, Deum reverà existere ubicunque spatium aliquod animo fingi potest, & se extendere ad omne punctum, quod mens cogitare potest ex ra cælum. Et hoc optimo declaratur exemplo divina æternitatis, cū enim dicitur, Deum tunc fuisse ante totum tempus reale; illud tunc, non significat aliquam durationem, quæ actu extiterit à Deo distincta, sed significat durationem Dei ut aptam ad coexistendum tempori vel instanti, quod antea esse posset. Ita illud adverbium *ibi*, non iudicat locum realem actu existentem, sed solum præsentiam Dei per immensitatem, ut de se aptam ad coexistendum localiter cuicunque corpori realiter ibi existenti, de facto tamen existentem tantum in ipso, & non in alio. Sic igitur explicata conclusio non eget probatione.

Prima enim pars, quod Deus supra cælos præsentiam habeat absolutam, prima conclusione probata est. Secunda verò pars, quod non habeat ibi præsentiam respectivam, ex secunda conclusione constat, quæ ostensum est, nihil esse reale supra cælos à Deo distinctum, cui Deus possit coexistere, & in quo contineri dicatur. Ex quo sequitur, Deum non esse aliter in spatiis imaginariis, quam quia existit supra cælos ubicunque mens fingere potest aliquod spatium, vel ubicunque fieri potest aliquod corpus; quod allerebat tertia pars conclusionis.

SECTIO III.

Quid sit præsentia rei ad locum & spatium, siue, an, & quid sit vbiatio interna.

Explicata quidditate loci, tum realis, tum imaginarij, statim sequitur ut comparetur res locata cum ipso loco, & explicetur quid sit præsentia rei locata ad ipsum locum, quæ vocari solet *vbiatio*. Controuersia enim ista est in scholis celeberrima de distinctione vbiationis à re vbiata, vbi video posse disputari duo. Primum est de vbi permanente; secundum de vbi fluente. Vbi permanens vocatur præsentia, quam res habet dum quiescit in loco; vbi fluens vocatur præsentia, quam res habet dum mouetur.

S. I.

Verum vbi permanens sit distinctum à re locata.

Conclusio
negativa.

Deo primò, vbiationem permanentem, seu modum præsentia rei ad locum non esse aliquid distinctum à re locata, quod motum terminet localem, & rem constituat in loco; sed esse putam connotationem, quæ dicit in recto rem locatam; locum autem in obliquo, cui est indistans, & muta-

R. P. de Rhedens curs. Philosoph.

tionem aliquam, quæ res locata sit indistans à loco. Ita omnino docet S. Thomas 1. 2. q. 110. art. 3. & cum eo Nominales omnes, Gregorius, Sorus, Toletus, Fonseca. Contrarium Constantissimè tradunt multi Recentiores, Suarez, Vasquez, Albertinus, Hurtadus. Alij autem cum Lugo nouum inuenerunt modum distinguendi vbiationem quam volunt esse ipsam actionem productivam rei, quæ sit & vbiatio, & duratio semper fluens, necessariò mutabilis quoties res est in alio loco & tempore.

Ratio autem primò sit, quia per illud res non constituitur formaliter præsens loco, quod est posterius præsentia locali: sed vbiatio illa distincta esset aliquid posterius præsentia locali: ergo res non constituitur præsens loco per vbiationem distinctam. Probatur minor. Illud est posterius præsentia rei locata: ad locum, quod est posterius indistans: sed illud vbi est posterius indistans: ergo illud vbi est posterius præsentia. Probatur minor. Implicat ut vbiatio, quam habeo hic, producat per motum antequam perueniam huc: sed peruenire huc est esse hic: ergo implicat ut præsentia rei ad hunc locum producat antequam sim hic.

Responderi solet illam vbiationem produci hic, sed ita ut per illam corpus constitutur hic.

Sed contra. Omnis conditio ex parte subiecti ut producat accedens, est prior productione accidentis, ut inductione probari potest; huiusmodi enim conditio se tenet ex parte causæ materialis: sed esse in hoc loco, est conditio ex parte subiecti, ut producat præsentia rei ad hunc locum: ergo prius corpus est hic, quam producat vbi. Præterea priusquam corpus locatum recipiat modum illum præsentia, debet esse proximè dispositum ad illum recipiendum: sed non est proximè dispositum ad recipiendam hanc vbiationem, nisi sit hic: ergo prius natura debet esse hic, quam recipiat hanc vbiationem; si enim esset in alio loco, non posset recipere hanc vbiationem.

Dices, eodem argumento probari posse, quod motus localis non distinguitur à mobili; prius enim mobile præsens est loco, quam accipiat motum, per quem efficitur præsens loco successivè.

Resp. esse disparitatem, quia mobile non debet prius pervenisse ad locum in quo constituitur non solum formaliter, sed etiam effectivè per motum; vbi autem non constituit effectivè, sed formaliter rem locatam in loco: ostendo autem, quod prius effectivè constituta sit quam habeat vbiationem: ergo prius etiam præsens est formaliter, quam habeat distinctam vbiationem. Sed de hoc iterum cum agam de motu.

Altera ratio est, quia istius vbiationis permanentis, distincta nulla potest assignari causa productiva. Vnde sequitur illam nullam esse. Probatur (ut opinor) evidenter. Si esset aliqua causa productiva vbiationis huius permanentis, illa esse non posset nisi motus localis: sed motus localis non potest producere illud internum vbi; si enim illa vbiatio distincta produceretur à motu, vel produceretur à toto motu, vel à parte solum aliqua motus. Non à toto motu, quia sic vbi quod aliquis Roma veniens habet Parisiis, incepisset produci Roma. Neque ab aliqua parte motus, quod probatur, quia illa pars motus quæ producit vbi, est necessariò divisibilis, ut ex dictis patet: sed pars motus divisibilis non potest producere vbiationem in hoc loco, siue sit determinata, siue sit indeterminata: ergo nulla pars motus potest producere vbi. Probatur minor. Omnis pars divisibilis habet partes priores & posteriores: sed implicat ut partes priores

Prima ratio.

Secunda ratio.

T 3

res